

POLITQUES I SISTEMES EDUCATIUS

Curs 2001-2002 – 2n quadrimestre

Professor: Jordi Planas
(jordi.planas@uab.es)

Objectius: l'objectiu d'aquest programa és facilitar als estudiants el marc d'anàlisi per a l'estudi sociològic de les polítiques educatives i la seva aplicació a l'estudi de les polítiques d'educació i formació desenvolupades a Catalunya, a Espanya y en el àmbit internacional.

1. L'ESTAT I EL SISTEMA EDUCATIU

- 1.1 La formació dels sistemes educatius
- 1.2 Les teories de l'estat i el sistema educatiu
- 1.3 La política educativa com a política social i com a política econòmica
- 1.4 La mercantilització de l'educació

2. L'ANALISI SOCIOLOGICA DE LA POLITICA EDUCATIVA

- 2.1 Un marc teòric per a l'anàlisi de la política educativa.
- 2.2 La lògica constitutiva de les polítiques educatives. Grups d'interès i lògica d'intervenció de l'estat. Evolució del sistema capitalista i necessitats educatives.
- 2.3 L'avaluació sociològica de la política educativa.

3. LA POLITICA EDUCATIVA A ESPANYA FINS A 1970.

- 3.1 La construcció del sistema educatiu en el segle XIX. L'evolució de la relació Església-Estat.
- 3.2 L'evolució del sistema educatiu espanyol al segle XX. De l'obscurantisme al model de la segona república. L'educació sota el franquisme.

4. 1970-1977: MODERNITZAR EL SISTEMA EDUCATIU. LA "LEY GENERAL DE EDUCACION" I LA "CONTRARREFORMA".

- 4.1 La crisi de legitimitat de l'estat franquista, els corrents educatius internacionals lligats a la Teoria del Capital Humà i l'aprovació de la LGE.
- 4.2 Els plantejaments de la LGE. El concepte d'igualtat d'oportunitats.
- 4.3 La pressió sobre l'estat i la contrarreforma educativa. El fracàs en el finançament i les subvencions a l'ensenyament privat.

5. 1977-1982: TRANSICIÓ POLÍTICA I DEMOCRATITZACIÓ EDUCATIVA. LA POLITICA EDUCATIVA DE LA UCD I EL MODEL EDUCATIU DE LA CONSTITUCIÓ.

- 5.1 Els déficits educatius del final del franquisme. Els intents de consens en l'etapa de la transició: Los Pactos de la Moncloa i els principis constitucionals referents a l'educació.
- 5.2 Canvis en el sistema polític amb implicacions en el sistema educatiu: Democratització, descentralització de l'estat i reforma fiscal.
- 5.3 La política educativa de la UCD. La plena escolarització. Els problemes del model funcional i la qüestió autonòmica. La controvèrsia sobre la LOECE. La polarització entre dos models d'ensenyament. El fracàs de la LAU.

6. 1982-1985: LA POLITICA EDUCATIVA D'IGUALTAT EN EL SISTEMA EDUCATIU.

- 6.1 Els plantejaments educatius del PSOE.
 - 6.2 La LRU: característiques i aplicació. La democratització de la universitat.
 - 6.3 El model educatiu de la LODE. La polarització dreta-esquerra durant la tramitació. Les posicions dels dels actors educatius: els sindicats i els moviments de renovació pedagògica.
 - 6.4 Un exemple de desplegament de l'estat paral·lel: el desplegament i aplicació de la LODE.
7. 1985-1995: LA POLITICA EDUCATIVA D'UNIFICACIO DEL CURRICULUM ESCOLAR. LA LOGSE I EL CANVI CURRICULAR.
- 7.1 La reforma de l'ensenyament secundari i la seva conflictiva aplicació: expansió educativa i fracàs escolar.
 - 7.2 Les forces definidores de la reforma educativa: les tendències polítiques europees i el discurs de la qualitat de l'ensenyament.
 - 7.3 Les contradiccions en el canvi curricular: comprensivitat i flexibilitat.
 - 7.4 Canvis recents en la política educativa espanyola: autonomia o mercantilització. La LOPEG.
8. LA POLITICA EDUCATIVA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA.
- 8.1 La relació entre sector públic i privat.
 - 8.2 La política lingüística: etapes. Grups d'interès i llengua escolar.
 - 8.3 El desenvolupament curricular i la reforma. La política de professorat. Posició dels agents socials.
 - 8.4 El desenvolupament de la política universitària. Descentralització i privatització.
 - 8.5 La política amb l'Escola rural.
9. GLOBALITZACIO I EDUCACIO
- 9.1 El capitalisme informacional i les seves conseqüències sobre l'educació i formació.
 - 9.2 Globalització econòmica, estat, poder i educació
 - 9.3 "Fonamentalisme neoliberal" i tendències d'evolució internacional dels sistemes educatius.
 - 9.4 Mercats globalitzats i globalització de les competències: l'excepció cultural?
 - 9.5 Globalització i desigualtats educatives.
10. ALGUNS REPTES D'ACTUALITAT DE LES POLITIQUES EDUCATIVES.
- 10.1 Canvis demogràfics i migracions: els seus efectes sobre les polítiques educatives: polítiques d'escolarització i de multiculturalitat.
 - 10.2 Els canvis en el mercat de treball i l'avaluació de les competències.
 - 10.3 L'interrelació entre els diferents sistemes d'educació i formació als països desenvolupats: el cas Espanyol.
 - 10.4 Les polítiques contra el fracàs escolar i l'inserció laboral dels joves. Els programes de Garantia social.
 - 10.5 La política universitària: el futur de les institucions universitàries. L'informe Bricall.
11. L'EDUCACIO A L'UNIÓ EUROPEA.
- 11.1 Uns problemes similars i un marc polític i institucional asimètric.
 - 11.2 La política educativa y formativa en el marc dels tractats de l'UE. De Roma a Maastricht.
 - 11.3 Les normes i els fets referents a l'educació.

BIBLIOGRAFIA

- ANGULO RASCO J.F. (1999). El neoliberalismo y el surgimiento del mercado educativo. en J.F. Angulo (COORD). Escuela Pública y sociedad Neoliberal. Madrid: Miño y Dávila Ed., pp. 17-39
- CALERO J. & BONAL X. (1999). Política educativa y gasto público en educación. Barcelona. Ediciones Pomares-Corredor.
- CARNOY M. (1986). Educación Economía y Estado. Educación y Sociedad nº3 pp 7-52.
- CARNOY M. (1999). Globalización y reestructuración de la educación. Revista de Educación nº318 Enero-Abril 1999. pp 145-164.
- CARNOY M. & LEVIN H.M. (1985) Schooling and Work in the Democratic State. Stanford-USA. Stanford University Press.
- CEDEFOP. (1999). Formación para una sociedad en cambio. Luxembourg. Oficina de Publicaciones Oficiales de las Comunidades Europeas.
- DALE R. (1986) 'La política educativa en Inglaterra entre 1970 y 1983: Estado, Capital y Sociedad Civil' en M. F. Enguita 'Marxismo y Sociología de la Educación. Madrid: Akal. pp. 41-64
- DALE R. (1989) The State and Education Policy. Open University Press: Milton Keynes.
- GREEN A. (1997) Education, Globalisation and the Nation State. MacMillan Press Ltd. London.
- HALSEY A.H. et alli (1997) Education. Culture, Economy, Society. Oxford University Press Inc. New York.
- IRIBARNE A. d' (1994) La politique européenne en éducation-formation professionnelle à l'épreuve du marché du travail et de la construction européenne. Revista Europea Formación Profesional nº 8/9 1996 pp 3-8 (existeix versió en castellà)
- IRIBARNE A. d' (1996) Una lectura de los paradigmas del Libro Blanco sobre la educación y la formación: elementos para un debate. Revista Europea Formación Profesional nº 8/9 1996 pp23-33.
- LERENA C. (1976) Escuela, ideología y clases sociales en España. Barcelona. Ariel.
- MERINO R., PLANAS J. (1996) Els itineraris postobligatoris dels joves i la reforma escolar. Temps d'Educació nº 15 (pp. 177-201), 1r semestre 1996.
- OFFE C. (1990). Contradicciones en el Estado del Bienestar. Madrid. Alianza
- PLANAS J. et alli (2000) Marché de la compétence et dynamiques d'ajustement. Toulouse. LIRHE – Université Toulouse.
- POPKEWITZ Th.S. (1994). Sociología política de las reformas educativas. Madrid. Morata.
- PUELLES M. (1986) Educación e ideología en la España contemporánea. Barcelona. Labor.
- RAMIREZ F.O., BOLI J. (1999) La construcción política de la escolarización de masas: sus orígenes europeos e institucionalización de masas. En Enguita M.F. (ed) Sociología de la educación (pp. 297-314). Ed. Ariel S.A. Barcelona

Pla d'estudis de 1997

Pla d'estudis de 1997

Llicenciatura en Sociologia

PROCEDIMENT D'AVUACIÓ

A mes del seguiment dels treballs realitzat a classe l'avaluació es farà sobre la base d'un examen final del quadrimestre i un treball analitzant una política educativa. Ambdues parts s'han d'aprovar per a aprovar l'assignatura.

1997 – Sociologia de la Família

Professor: Salvador

6 crèdits

Optativa Segon Curs

Curs 2001/02

Ir semestre

Facultat de Ciències